

KULTUR

“ Vi er en stærk generation, og vi er villige til et opgør

Arrangerede ægteskaber, social kontrol og løgne. Den virkelighed fortæller unge med indvandrerbaggrund om i en ny dokumentarserie på DR2. Vi har mødt Muna og Moe, der her for første gang står frem med deres historie.

DOKUMENTAR INTERVIEW

Muna løber. Under et halvtag, så hun ikke sætter fodspor i sneen, der dækker jorden denne vintermorgen. Hele natten har hun siddet og set snefnuggene falde uden for sit vindue i etageejendommen, hvor hun bor med sin familie. Hun har ikke sovet et øjeblik. Hun har bare røget den ene cigaret efter den anden, mens hun har tænkt over, hvad hun skulle gøre.

MARIE CARSTEN PEDERSEN

I tre måneder har lejligheden været et fængsel for hende. Siden hendes mor fandt ud af, at hun har en dansk kæreste, har Muna ikke fået lov til at gå uden for en døren uden at have sine brøder med.

Hjemme i lejligheden er hun blevet overløst med husarbejde. Og når hun ikke har gjort rent, ryddet op og hjulpet sin mor med madlavningen, har hun siddet skoleret foran sine ældre søskende, der én for én har belært hende om, hvad hun gør forkert, og hvordan hun burde være.

De taler ikke med hende. Kun til hende – eller om hende. En aften hører hun sine søskende snakke om, at hun skal sendes

til Libanon for at blive opereret. De ved, at Muna har haft sex med sin kæreste, og i Libanon kan de få hendes mødom rekonstrueret.

Munas kæreste har indvilliget i at konvertere til islam. Nu har han samtaler med en imam, mens Muna venter i lejligheden på ubestemt tid.

Men Muna vil have klarhed. Hun har presset sin mor igen og igen for et svar på, hvad der skal ske. Hvornår skal Munas far, familieoverhovedet, have hemmeligheden om kæresten at vide? Hvor længe skal hun være lukket inde sådan her? Hvad er det for en fremtid, hun står over for?

Og så, den aften sneen faldt, fik Munas mor nok. Hun fortalte Munas far om kæresten. Faren, der er taxachauffør og næsten aldrig hjemme hos familien, eksploderede i raseri. Han bragede ind på Munas værelse og slog hende, så hendes hoved ramte et skab. Så slog han hende igen. Og råbte, at hun ikke længere var hans datter, ikke længere hans kød og blod, ikke længere en del af familien.

De unge taler ud

Den morgen flygter Muna. Da lyset kommer, åbner hun vinduet og kravler ud. Hun får fat i et nedløbsrør og begynder forsigtigt at klatre ned. Men inde fra lejligheden får hendes bror øje på hende. Pludselig skal det gå hurtigt. Hun kaster sig ned fra etage til etage og rammer jorden. Hun hører sine søskende råbe på trapperne og sin mor kalde på hende fra vinduet. Og så løber hun.

»Jeg følte ikke, at jeg havde noget andet valg«, siger 24-årige Muna i dag, hvor det er 3 år, siden hun forlod sin familie.

»Jeg havde ikke mod på at gå en dag til igennem, hvor jeg var stille og indebrændt. Jeg har gjort det næsten hele min ungdom. Og jeg havde prøvet at tale med min mor så mange gange, men der var bare ingen mere at gøre. I sidste ende var det bare ikke længere et hjem for mig. Der var ingen kærlighed, der var intet tilbage der, jeg havde brug for.«

Muna er en af 4 unge med indvandrer-

baggrund, der nu står frem og fortæller deres historie i en kommende dokumentarserie, 'Oprør fra ghettoen', som bliver sendt på DR 2 til december. 4 unge mennesker med hver sin fortælling om at ville friheden og bryde med deres forældres traditioner, kultur og autoritet.

Et generationsopgør, som den danske offentlighed første gang blev opmærksom på, da Yahya Hassans selvbetitlede debutdigtsamling detonerede i efteråret 2013. Yahya Hassan gennemgik det indvandrer miljø, han kom fra, for religiøs hykleri, socialt bedrag og en volds- og kontrollkultur over for dets børn. For første gang råbte han sin mors dreng, der kun lige akkurat havde råbt meget, meget højt.

En stærk generation
Og måske var det for højt? I hvert fald sluttede et kor af andre oprørske stemmer sig ikke straks til digteren.

Men de er derude. Og de vil også høres. Deres projekt er bare et andet end Yahya Hassans, fortæller 21-årige Moe, der er en anden af de 4 medvirkende i 'Oprør fra ghettoen'.

»Virkeligheden er ikke Yahya Hassan. Virkeligheden er, at der er en masse unge mennesker derude, der har deres måde at tænke på, deres måde at se verden på. Og de vil gerne inkluderes i det danske samfund, men de vil også accepteres – både derhjemme og hele vejen ud.«

Moe lever i to verdener: I den ene har han sin danske kæreste, sine venner, fester og byture og musikprojektet Rapkings, der er et socialt netværk for unge fra udsatte boligområder. I den anden er han sin mors dreng, der kun lige akkurat har nævnt, at der er en anden kvinde i

hans liv – og at hun ikke er tyrkisk, som mor ellers insisterer på, at hans kommentar skal være.

»Yahya Hassan gik ind og skar struben over på forældregenerationen. Jeg gør det på en anden måde. Jeg tror, at man kan nå langt ved at blive ved at stikke lidt til dem, uden at man slår dem fuldstændig ihjel«, siger Moe.

Moe sagde ja til at medvirke i programmet og fortælle om sit dobbeltliv, fordi det er virkeligheden for »rigtig, rigtig mange som jeg«, siger han.

»Vi bliver hele tiden presset af samfundet: Vi skal tage en uddannelse, vi skal have job, og vi skal vise, at vi vil være en del af samfundet. Men vi er også en stærk generation, og vi er villige til et opgør, for hvis vi kører ad vores forældres vej, så kommer vi ingen vegne. Men det betyder heller ikke, at vi skal tage den danske model hele vejen. Der er meget fra tyrkisk kultur, som jeg synes er bedre end den danske, ligesom der er meget fra dansk kultur, der er bedre end mine forældres.«

Fodboldtræning i hemmelighed

I de miljøer, Muna og Moe er vokset op i, er dobbeltlivet mellem to kulturer nærmest det normale for de unge.

»Alle, jeg kender, både drenge og piger, som er andengenerationsindvandrere, er nødt til at skjule store dele af deres liv for deres forældre og deres søskende. Især i forhold til kærester. Og det er fandeme ikke sjovt at have et forhold i hemmelighed«, fortæller Muna.

Og kæresterne er bare én ting. I Munas opvækst har alt fra fodboldtræning til sommerhusture med klassekammeraterne været pakket ind i løgne og dækhistorier. Men det var først, da hun blev voksen, at behovet for et oprør meldte sig.

»Jeg følte mig mere og mere svag, jo længere tid jeg var derhjemme. Jeg vidste jo, at jeg egentlig godt kunne sætte ord på mine følelser og komme et sted hen med det, hvis bare jeg kunne tale med nogen. Men så længe jeg var under min families magt, var jeg låst. Jeg måtte ud.«

I dag bor Muna sammen med sin danske kæreste og studerer til pædagog. Hun taler af og til i telefon med sin mor og siger, at hendes største ønske faktisk er at blive en del af familien igen. Men det går bare ikke, så længe det er »på deres præmisser«.

»Jeg ved, at der har været et *point of no return* med min familie. Vi kan ikke gå tilbage til det, der var. Men jeg har stadig en kærlighed til dem, jeg har stadig et savn efter dem. Jeg har min kultur, jeg har min baggrund og mine værdier hjemmefra. Men jeg har også brug for at kunne forbinde det med det nutidige, med den, jeg bliver til, og selv finde en balance i det«, siger hun.

Kampen derhjemme og derude

Men hvis der er så mange unge i indvandrer miljøerne, der føler sig låst fast i dobbeltliv, løgne og fortidige livsformer, hvorfor er der så få, der råber op?

Fordi det ikke er uden risiko, forklarer Moe.

»Hvis man gør de her ting, som jeg og de, der er med i programmet, gør, vil man møde problemer«, siger han.

► FAKTA

► UNGES DOBBELTLIV

42 procent af de nydanske drenge føler, at de skal holde deres kæreste skjult for forældrene.

Halvdelen af de unge nydanske piger må ikke have en kæreste for deres familie.

3 procent af de nydanske unge tror, at deres familie vil acceptere, at de har en kæreste af samme køn.

26 procent af de nydanske piger mener, at de i mindre grad eller slet ikke har samme frihed som drenge. Kilde: 'Nydanske unges oplevelse af social kontrol, frihed og grænser'. Als Research, 2011

FREMAD. Muna (tv.) og Moe er begge vokset op med det ene ben i det danske samfund og det andet i konservativt tænkende muslimske familier, hvor de unges frihed er stærkt begrænset.

Foto: Finn Frandsen

Hvem vil man møde problemer med?

»Der er rigtig mange, der vil tage religionsdiskussionen op, selvom jeg ikke selv synes, det er kernen i det. Men der er rigtig mange, der vil sige, at jeg lever forkert, at jeg ikke er en rigtig muslim. Jeg er muslim, men jeg er det på min måde, og det er ikke op til dig, det er op til mig og min gud.«

Og hvis man står frem, tager man forbehold. Ingen af de medvirkende i 'Oprør fra ghettoen' ønsker at stå frem med efternavn, hverken på tv eller her i avisen. En af dem, 'Sami', der er homoseksuel, har ligefrem fuld anonymitet i programmet.

Muna har i forvejen hemmelig adresse og har i en periode båret overfaldsalarm. Når hun alligevel sagde ja til at medvirke i DR 2-programmet, er det, fordi hun håber, at hendes historie kan gøre en forskel for andre unge med hendes baggrund. Hun er for nylig blevet Kvindefmentor for indvandrerkvinder og ser det arbejde »lidt som et kald«.

»Nu var det min tur. Nu var det mig, der skulle stå frem«, siger hun.

For Moe handler det om at ændre på opfattelsen af ham og hans generation. Både »derhjemme og derude«, siger han. Og »derude« er vigtigt. For de unge har lige så mange normer, fordomme og forventninger på slås med ude i det danske samfund på den anden side af forældrenes hoveddør, fortæller Moe.

»Jeg vil bare gerne blive accepteret. Det er det hele«, siger han.

marie.c.pedersen@pol.dk

'Oprør fra ghettoen' har premiere på DR 2 1. december. Programmerne vises ved en Politiken Live-forpremiere i aften i Grand med efterfølgende debat. Se også tv med Muna og Moe på politiken.dk/2933190